

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 — „
četrti 6, 50 — „
mesec 2, 20 — „

V upravnistvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 — „
četrti 5 — „
mesec 1, 70 — „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEČ

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inzerate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17

Izhaja vsak dan, izvenredni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 177.

V Ljubljani, v ponedeljek 5. avgusta 1901.

Letnik XXIX.

Oblačice nad Balkanom.

Na Balkanu vedno vre in se kuha, da sopari kot oblačice mečejo sence na posamezne države. Vsak najmanjši dogodek, in teh je dolga vrsta, se tolmači kot posledica vnanjih intrig in znamenje delujočega ognjenika. Nedavno se je raznesel glas, da se hoče knez Ferdinand Koburški proglasiti bolgarskim kraljem. Ta vest ni bila iz zraka vzeta, ker so poznate razne cirkusiade Koburžanove še iz dobe Stambulove strahovlade.

Ko je ruski veliki knez Aleksander Mihajlovič skozi Bolgarijo potoval v Carigrad, podtikali so mu razne namene, tudi to, da hoče knez sultana pridobiti za bolgarsko kraljevino. Toda ruska politika je trezna, nego rusko časopisje. Zadnji dogodki v Makedoniji in Stari Srbiji, rovanje makedonskega komiteja, sukobi mej Srbi in Arbanasi, ti so prisilili rusko diplomacijo, da govori s sultanom resno besedo. Ruski veleposlanik Sinovjev v Carigradu je mnogo posredoval pri sultanu, da napravi mir in red med raznimi rodovi. In to posredovanje je dalo povod misli, da hoče Rusija odtrgati Makedonijo in Staro Srbijo od Turčije ter ustanoviti Veliko Bolgarijo ali Veliko Srbijo. In mogoče je, da so Bolgarija, Srbija, Črna gora in Grška pričakovale ruske pomoči v boju proti Turčiji. Da bi razgalil oblačice nad Balkanom, je moral knez Mihajlovič potovati na sultanov dvor. Knez je gotovo zahteval od sultana potrebne reforme, a mu tudi zagotovil, da Rusija ne misli na premembe na Balkanu. Iz Sofije je takoj prišla vest, da bolgarski knez ne misli na kraljevsko krono, in na Balkanu so se polegli bojni duhovi. Obče je znano, da Rusija brani in vzdržuje bolnika ob Bosporu. Dokler života ta stoletni bolnik, more Rusija svojo moč in pozornost obračati v Azijo. V vsakem drugem slučaju bi morala Rusija velik del svoje armade vreči na evropski jug. Tako pa ima Rusija proste roke, ker tudi Avstrija na Balkanu podpira »status quo«. Navzlic temu pa Rusija pazno zasleduje balkansko vprašanje ter pri vsaki priliki posreduje, kedar so si rodovi na Balkanu v laseh. Od Rusije torej ne preti nevarnost.

Pač pa se je začelo opasno gibanje v Albaniji. Nedavno je ugledni milanski »Il Corriere della Sera« objavil članek pod naslovom: »Ravnatežje na Jadranskem morju«.

To ravnatežje si seveda italijanski list misli le pod italijansko zastavo. Zakaj pa je Italija pristopila k trodržavni zvezi, vpraša imenovani list. Zato, da Italija dobi garancijo za svojo celokupnost, da izposluje gospodarske koristi iz trgovinskih pogodb in vzdržiravnatežje na Jadranskem in Sredozemskem morju. Prva dva pogoja sta se Italiji izpolnila, a ne tretji, da bi namreč Italija gospodovala na morju okolo sebe. Ravnatežje je Francija motila, ko je zasedla Tunis, zato mora Italija zasedeti Albanijo, trdi italijanski list. In res kažejo znamenja, da Italija prede niti preko Črne gore po Albaniji. Italija podpira italijanske šole po Albaniji, ustanovila je poleg avstrijskih svoje pošne urade in Italijani iščejo po albanskih mestih trge za svojo industrijo. Dne 10. julija so priplule tri italijanske vojne ladje na albansko obrežje, da zahtevajo odškodnino za nekega Pisonija. Bila je to javna demonstracija, na katero se je Avstrija odzvala z dvema vojnima ladjama. Toda Škenderbergova dedščina ni še zrela za Italijo, če se tudi še deset Crispjev rodi med Arbanasi.

Na avstrijskih obalah morejo Italijani doživeti katastrofo, kakor jo je Persano pri Visu in Barattieri v Afriki. Na Adrijsko morje prežita Italija in Nemčija. Balkanski narodi pa se bodo ustavljali nemški in italijanski kulturi. In če hoče Avstrija varovati svoje koristi, mora podpirati edino le slovanski živelj ob Adriji. Slovanska politika na avstrijskem jugu je trdna in naravna obramba proti iredentizmu in pangermanizmu.

Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Uredništvu »Slovenca« v Ljubljani.

Temeljem § 19. tisk. zakona z dne 17. dec. 1862 zahtevam z ozirom na članek »Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske« v 139. šte. »Slovenca« z dne 20. junija t. l., da priobčite na istem mestu in z istimi črkami nastopni stvarni popravek:

Ni res, da sem bil jaz jeden glavnih ogorčencev proti odborovi listi kandidatov za odbor c. kr. kmet. družbe. Res pa je, da sem to listo lojalno sprejel in tudi svojim prijateljem priporočal, da volijo od glavnega odbora priporočene kandidate. Št. Vid pri Ljubljani dne 21. jun. 1901. Janko Žirovnik, nadučitelj.

Slovensko vinogradniško društvo.

Liberalci »Narodove« baže so imeli to nedeljo posebno veselje. »Narod« je prinesel dolg uvodnik, v katerem pripoveduje in razklada z raznimi številkami, da mora prenehati slov. vinogradniško društvo. Z »materjalom«, katerega je ustvarila fantazija njegovega člankarja, meče okrog sebe, da je veselje. To je pravi »Feuerwerk« za liberalne oči!

V resnici je pač, kakor vselej, stvar nekoliko drugačna. Slovensko vinogradniško društvo se je bilo pred dvema letoma osnovalo na priganjanje znanega gospoda, tedanjega pristaša katoliško-narodne stranke. Pridobil je več gospodov katoliško-narodne stranke, da so se zavzeli za to misel in dali svoja poštena imena podjetju, katerega namen je bil, povzdigniti domačo vinorejo, olajšati našemu vinorejcu, ki se ima itak boriti z najtežavnejšimi razmerami, razpečevanje njegovega pridelka.

Podjetje se je osnovalo skoro izključno s katol. - narodnim denarjem in pod jamstvom katoliško-narodnih rodoljubov, ki so žrtvovali svoje ime in svoj denar za stvar, katero so spoznali kot izredno dobro in koristno za ljudstvo.

Znani so dogodki, ki so sledili. Pričela se je divja gonja znanih »Narodovcev« proti društvu. Vsako sredstvo je bilo dobro, — samo da je obljubljalo doseči zaželjeni uspeh: uničiti društvo in s tem osramotiti imena katoliško-narodnih mož, ki so se postavili na čelo podjetju. Delali so z lažmi, z obrekovanjem, z denunciacijami itd. Vsak liter vina, kupljen ali prodan v tem društvu, je postal politična zadeva! Liberalci niso smeli onega vina piti — liberalni krčmarji niso smeli tam jemati vina — vse je tam moralo biti slabo! Nekateri malenkostne hibe, ki se pojavijo pri vsakem mladnem združenem podjetju, so se povečale neizmerno. Iz vsake muhe je postal slon.

Liberalni poslanci so se ponižali celo tako daleč, da so prosjčili pri minister-skem predsedniku plemenitem Körberju, naj skrbi za to, da bi društvo moralo plačati globe 20.000 K, reci dvajset tisoč kron — samo da bi je s tem mahoma uničili! In to so delali proti društvu, ki je imelo edini namen, koristiti vinorejcu. Zares — liberalno.

Društvo, sloneče na zdravi podlagi in podkrepjeno po požrtvovalnosti katol. rodoljubov, je prestalo vse to. Toda to še niso bili, niti od daleč, najhujši udarci, prizadeti društvu. Najhujše udarce prizadeli so mu poslovodje. Prvi poslovodja, ustanovitelj društva, je hipoma izstopil, popustivši svoje zadeve, knjigovodstvo itd. v največjem neredu. Podal se je takoj v uredništvo »Slov. Naroda« in v pisarno dr. Tavčarja. »Slov. Narod« je prinesel nekaj strupenih napadov — dr. Tavčar pa je v imenu onega bivšega poslovodje začel več pravnih proti vinogradniškemu društvu, katere je pa sicer vse izgubil, kar dokazuje »reelno« podlago informacij onega bivšega poslovodje.

Društvo je moralo dobiti novega poslovodjo. Dobilo ga je v osebi vedletnega disponenta neke velike vinotržnice. Mož je imel dobra izpričevala. Iz početka je delal dobro — pozneje pa je vsako delo opustil in le na društvene stroške »privatiziral«. Bile so še druge difference, o katerih molčimo. Odbor mu je odpovedal službo.

Zaman se je odbor trudil, dobiti zanesljivega, veččega in poštenega poslovodjo. Ni dobili poslovodja, ki bi mu bilo v naših sedanjih razmerah zaupati posle. Brez takega poslovodje pa je — to bode izprevidel vsak — absolutno nemogoče, kupčijo voditi naprej.

Zato se — kakor se nam poroča iz popolnoma zanesljivega vira — namerava sledeče: Društvo bode polagoma opustilo svojo dosedanja kupčijo pri »Bobenčku«. Nikakor se pa društvo ne razdruži. Društvo hoče obstati še naprej in se v ugodnejšem trenutku, ko se poleže trenutna umetna razburkanost proti društvu in pridejo mirnejši časi, v katerih bodo vsi dobromisleči radi sodelovali za povzdigo našega narodnega gospodarstva, — preosnuje na strogo stanovski podlagi in prične iznova poslovati kot razpečevalna za druga vinogradnikov samih.

Iz tega se vidi, kako neresnično in popačeno je »Narodovo« poročilo; »Narod« gre pač na led vsakemu, ki ve kaj hudobnega in pikantnega povedati proti »klerikalcem«. Saj je treba pogledati le razglas občnega zbora slov. vinogradniškega društva dne 8. t. m. Razdvojitev društva ni niti na dnevnem redu in se torej tudi skleniti ne more!

LISTEK.

Gričar in Tiček.

Spisal: —ar.

(Konec).

Drugi dan popoldne ob petih se že zaletujeta naša znanca ob vodi in nato se zabrneta naravnost proti Tičku. Čim bolj se bližata hiši, tem bolj se mečeta po poti, kakor bi bila prav hudo pijana. Tiček ju gleda skozi okno, hitro jo ubere na prag ter ju prav prijazno vabi, naj gresta še malo k njemu, češ, da se že dolgo niso videli in da je zdaj vse poravnano.

Gričar in Pikec se sicer nekaj časa obnavljata, naposled se pa le zavijeta proti veži, in Tiček ju pelje prav prijazno v hišo.

Prišedši v sobo se zavali Gričar za mizo in za njim še Pikec. Ne naročita nič, ampak tiho sedita, Tiček pa tudi ne čaka in hitro prinese polič vina, ne ravno najbolj-

šega. Ta dva začneta piti. Prav počasi se jima ušeda, pa polagoma ga le spraznita.

Po preteku dobre pol ure vpraša Gričar:

»Ti, Tiček, koliko, kaj sva pa dolžna?«

»E, le pijta! Se že zgovorimo pozneje. Še eno mero!«

»Ne!« odgovori kratko Pikec.

»Če pa že le mislita oditi, mi podajta jedno dvajsetico, in zgovorjeni smo!«

Počasi privleče Gričar mošnjico iz žepa, vzame denar in ga položi na mizo. Nato spravi ostale zopet v žep in se nasloni na mizo ter začne prav pošteno smrčati. Pikec ga gleda nekaj časa zaspano, potem se pa tudi sam nasloni nazaj na zid in zaspi.

Tiček je med tem zapustil sobo. Ko se pa vrne in ju taka dobi, se mu lice zjasni in zakliče:

»Hoj, zaspala pa menda res nista! Ali ne bodeta pila?«

»Kaj pa je?« se zdrami Pikec in se

vzravna. Nato si obriše sline, si mane nalašč oči in vpraša:

»Koliko sem zapil? Hitro povej, Tiček, da potem greva!«

»I, jedno dvajsetico!«

Pikec privleče dvajsetico in plača. Pa zopet omahne in — že spi.

Tičku se začne smejati srce in brž potrese Gričarja za rame, češ da že dolgo brez pijače pri mizi sedi.

Gričar se zopet zgane in kar seže v žep in plača še jedenkrat, dasiravno mu gostilničar ni nič rekel. Le-ta ga brž vzame in pomane roke, češ, danes vaju imam.

Nato Gričar zopet zaspi. Tiček pa zbudi zdaj enega, zdaj zopet drugega, tako da mu zaspana gosta sedemkrat plačata polič vina.

Ko se pa Gričarju in Pikcu dovolj zdi, vstaneta drug za drugim in se počasi spravita iz hiše. Kar kolena se jima sibe. Počasi jo mahata proti domu. Tiček dolgo časa gleda za njima in vesel šteje dvajsetice:

»Sedem sta mi jih dala. Jaz vama pokazem, kaj zna Tiček. In še ta le Pikec, kdo bi bil mislil! Srečno pot!«

Pijanica kmalu izgineta za Mlinarjem in takoj sta trezna. Kar samo se jima smeje, da sta ga tako ukanila. Za dvajsetice jima ni toliko; da sta le dosegla, kar sta želela, to jima privzdiguje noge.

Še tisti večer ve vsa vas, kaj se je zgodilo. Ko Tiček prvič to sliši, se huduje in kolne, toda ne verjame mu nihče. In v nedeljo pred cerkvijo! Kaj pa ga še le tu zadene!

Tiček stoji v sredi množice in čaka, da se maša prične. Druge nedelje je imel prvo besedo, a danes kar molči. — Zdaj pride Gričar. Brž pokaže nekdo nanj:

»Glej ga Gričarja, ki je sedemkrat polič vina plačal.«

Tička pogrejejo te besede in v stran se obrne. K sreči zazvoni vkup in osramočeni gostilničar se pomakne v cerkev.

Sami lahko mislimo, kako je Tiček iz-

Pristavljamo še: Društvene razmere so popolnoma urejene. Vsak upnik dobi svoj denar. Kaj, za Boga, potem cela stvar briga „Slov. Narod“ in širšo javnost? To je zgolj privatna zadeva vinogradniškega društva in pa tistih gospodov, ki so žrtvovali svojo firmo in svoj denar. Druga človeka to vse prav nič ne briga.

Le eno naj si zapomnijo slovenski vinogradniki in kmetje: Še nikdar in nikjer se ni s toliko zlobnostjo delovalo proti podjetju s tako blagim smotrom — kakor od strani „Narodovcev“ zoper slov. vinogradniško društvo. In kdo ima glavno škodo? Izključno slovenski vinogradnik, ki bode odslej zopet popolnoma odvisen od liberalnega prekupca. Tako liberalci kmetu-vinogradniku, ki se mora ravno dandanes tako kruto boriti za svoj bori obstanek — ne privoščijo niti kosa kruha. No, ljudstvo bode v kratkem imelo priliko, soditi nad takim početjem. Tisti dobiček, radi katerega so liberalci zasnovali svojo besno gonjo — bode gotovo izostal, in potem vendar utegne priti doba mirnega narodnogospodarskega dela, kjer bode tudi naprava na korist našim ubogim vinogradnikom mogla uspevati.

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. avgusta.

Pogajanja mej Staro- in Mladočehi na Češkem

se vključ v mnogovrstnim spletkam dr. Stranskega in tovarišev, ki v »Narodnih Listih« napadajo vse, kar jim ni po volji, dosedaj povoljno nadaljujejo in je pričakovati, da bodo imela povoljen uspeh. Dogovori so po poročilu olomuškega »Obzora« že stopili v resen in definitivni stadij. Staročehski zaupniki so st. v. l. Mladočehom predlog glede skupnega postopanja pri bližnjih volitvah. Pomnoženi odsek bo imel v kratkem zadnje tozadavne razgovore, ako seveda ne pride vmes kaj drugega. Od mladočehske strani so designirani za ta sestanek dr. Pacak, dr. Skarda, dr. Herold, prof. dr. Celakowsky in dr. Dvorak. Prihodnje seje se udeleži tudi baron dr. Rieger. O staročehskih delegatih imenovani list še ničesar ne ve poročati.

Nemški carinski tarif in trozveza.

Francoski oficijelni organ »Petit Parisien« piše z ozirom na novi nemški carinski tarif in pa obstoječo trozvezo sledeče: Ako presojamo položaj s stališča zunanjih razmer Nemčije, pridemo do nastopnega zaključka: Doba trozveze poteka in bliža se termin nje obnovitve. Italijanskemu ministertvu ni prav nič od tega, kaki nadaljni motivi ga bodo vodili pri uravnavi nadaljnjih gospodarskih vprašanj. Italija se z nemškim carinskim tarifom lahko znatno okoristi potom koncesij. Skoro gotovo, da ne rečemo, naravnost gotovo je, da se trozveza ne da združiti s carinskimi tarifi, ki so za gotove tarife naravnost nečuvno visoki. Gotovo pa

gubil vse zaupanje. Takoj je vedela vsa župnija, in kar nobenega gosta ni bilo več. Od celega tedna bi jih lahko na prste seštel. Od dne do dne gre slabeje. Delati ni navajen, in pijača v kleti tudi ne nese. Nekaj časa se še drži, a kmalu začne delati dolg in dve leti po tem dogodku kliče občinski sluga pred cerkvijo, da prodaja Tiček vse premično in nepremično blago.

Na dan razprodaje pride obilno kupcev. Prvi mej njimi je Gričar, ki kupi največjo njivo. In prav kmalu je dobil nazaj onih osem desetakov, za katere ga je bil Tiček tako grdo opeharil. — Razni drugi kupci pokupijo razno. Hišo z vrtom in priimkom »Tičeka« kupi sedanji Tiček, prav pošten in dober gospodar. Žal, da mu nočejo Jelševčani praviti Gorjanec, kakor sam želi. No, dragi Tiček, ne boji hud; ime ti ne da časti, pač pa jo ti lahko daš imenu!

Gostilničar Tiček odide še tisti dan iz mirne Jelševce z družino in gostilno. Kam, ne ve še danes nihče v vasi. Nekaterniki so pravili, da jo je pobral na Koroško, drugi, da v Ameriko. Jokal ni nihče po njem, vsaj so dobili sedaj tako mirnega soseda, pač pa so ga radi pustili iz vasi in Gričar mu je voščil: »Srečno pot«.

je sedaj že to, da z dnem, ko se veliki nemški trg zapre kmečkim pridelkom Avstrije in Italije, se bo moglo le še z največjo težavo vzdržati političsko porazumljenje mej Berlinom, Dunajem in Rimom. Nemški državni kancler je preveč premeten, da bi tega ne uvidel. Vprašanje je sedaj samo, ali želi Viljem II. še nadaljnega obstoja trozveze, ali pa goji kake druge internacionalne kombinacije. — Podobno temu listu sodijo tudi razni drugi politiki.

Francoske kongregacije in vlada.

Takoj po vsprejetju znanega protikongregacijskega zakona je naznanila Waldeck-Rousseauova vlada, da izda v kratkem pravilnik, po katerem se je ravnati v bodoče onim kongregacijam, ki bodo dobile državno dovoljenje. Objednem se je pa razglasilo, da morajo kongregacije že v prošnjah za to avtorizacijo izjaviti, da se podvržejo določbam novega pravilnika. Sedaj so pa vladni krogi kar nenadoma ukrenili, da se dotični pravilnik razglasi še le v poznejši dobi. S tem je mnogim kongregacijam zadan nov udarec, ker se morajo v svojih prošnjah izjavljati soglasne z določbami, katerih niti ne poznajo.

Židje na Kitajskem.

Svojedobno so razni listi že izražali sumnjo, da so zadnjih homatij na Kitajskem krivi ne toliko pravi Kitajci, nego pokitajčeni židje. Ta vest se zdaj potrjuje v polnem obsegu. Argentinsko časopisje se posebno bavi s tem vprašanjem. Ti listi prinašajo senzacionalno vest, da v Kini živi ne več ne manj nego 40 milijonov židov, z drugimi besedami: potomci Abrahamovi sestavljajo celih 10 odstotkov prebivalstva. Kitajski židje žive sicer popoloma ločeni od drugega naroda in imajo svoje posebne vasi, imenovane »kahale«. Kar se tiče pravih Kitajcev, mečejo žide in mohamedance skupaj, ker jedni i drugi ne uživajo svinjskega mesa. Židje se pa tudi ne mešajo z rume-nokožci, marveč ostajajo Hebrejci. Ali upliv židov na javne odnose v Kini je velikanek. Veliko tisoč židov služi v kitajski vojski in med kitajskimi generali jih je lepo število židovske krvi. Kristijane ti kitajski židje nad vse mrzijo in preganjajo, kjer morejo.

Kitchener se pritožuje nad grozovitostjo Burov.

Dne 1. avgusta je čutil lord Kitchener potrebo omeniti zopet jedenkrat grozovitost Burov in jih s svojim poročilom očrtniti pred celim svetom. Pravi namreč, da so Buri postrelili domače črnce in da je Kruitinger izjavil v pismu, da bo dal postreliti vse oborožene in neoborožene črnce, ki jih bo dobil v angleški službi. V resnici se gre tu le za grožnjo napram onim domačinom črnokožcem, ki so v angleški službi v boju proti Burom. V skrajni sili so se namreč Angleži poslužili vseh elementov, ki jih morejo voditi v boj proti Burom. Res je sicer, da uvidijo Buri v črneih svoje sovražnike, s katerimi so se prva leta ob dohodu v Južno Afriko mnogo morali boriti, toda postopanje Kruitingerja in ostalih generalov je naperjeno s tem v prvi vrsti proti Angležem, ki so vsprejeli v svojo armado črnce, in da bi poslednje ustrašili, so izdali povelja, da jih umore. Sicer pa je ravno Kitchener s svojimi generali vred najmanj opravičen izrekat v tem oziru sodbo nad bursko grozovitostjo, ako morda po pomoti ali vsled nepredvidnosti posameznega Bura pade izvan vojske kak Anglež. Angleži naj poprej raje obrišejo številne madeže svoje grozovitosti, ki jo izvajajo napram burskim starčkom, ženam in otrokom, potem pa šele pometajo pred tujim pragom.

Položaj na južno afriškem bojišču.

Chamberlain je imel te dni govor, v katerem je proglasil Bure za roparje. Chamberlain je to svojo psovko opiral na vest, da nameravajo Buri postreliti vse oborožene črnce, ki jim padejo v roke. Pač čudne pojme ima Chamberlain, da proglašja za roparje one, ki branijo svojo domovino. Chamberlain je to izjavo podal, da bi »opravičil« Kitchenerjevo najostrejšo postopanje proti Burom, ki je popolno tako, kakor bi Buri bili resnični roparji. V slučaju, da Kitchener uvede tako vojevanje, tedaj je burski izvrševalni odbor sklenil, tudi pričeti z represalijami in ustreliti potem vse ujetnike. S tem

se je pričela najhujša doba vojne. Za Haag se poroča, da se holandski ministerski predsednik trudi posredovati na korist Burom v dveh točkah. Podpira namreč diplomatski stremeljenje angleškega rudečega križa, da bi Angleži pustili mej Bure večjo njegovo ambulanco, ob jednem pa hoče prositi posredovanja drugih vlastij, da bi izposlovale Krügerju prosto vrnitev v Afriko. Krüger se je zadnje dni opetovano izrazil, da želi vrniti se v Afriko in sredi bojujočih Burom dokončati svoje življenje. Za Angleže skrajno neugodna vest prihaja kot odgovor na Chamberlainov izbruh iz Južne Afrike. Vsa kapska kolonija se je baje uprla proti Angležem. Vesti iz Kimberleyja trdijo, da so Buri in vataši udrl v pokrajino Barkly East in da mnogo Burom stoji v Cedarju. V burskih krogih se zagotavlja, da se bo pri sestanku nemškega in ruskega cesarja pri Gdanskem poskušalo intervenirati na korist Burom.

Dopisi.

Iz Kamnika 5. avg. (Volivno gibanje.) Najnovejša prikazen na našem ožjem političnem horizontu, liberalna »Zarja«, je včeraj prvič razlila svoje čarobne žarke na svoje ponižne zemeljske občudovalce. Eksperiment se ni posebno vrlo obnesel. Ponižni občudovalci so se usedli, ter bodo, kakor kaže, obsedeli. Toda k stvari!

Liberalni agitatorji so včeraj po ovin-kih spravili nekaj skupaj, kar so imenovali »shod mestnih volivcev«. Prišla je res peščica volivcev, opomniti moramo pa takoj, da so bili po veliki večini ponižni sluge liberalne misli. Tistih pa, kateri so shod sklicali in žrtvovali črnilo za vabila, tistih pa menda ni bilo vseh. Skrili so se pod krinko nevtralnosti. Pa ta maneuver se je slabo obnesel.

Nastopajoči govorniki so pokazali, da so le nekako nerodno orodje. G. Fajdiga je pač še vedno enak. Dovolj dolgo smo molčali. Napovedali ste nam bojkot. Iščete še vedno z vsemi svojimi pomagači, kod bi našli »klerikalcem« smrtno žilo. Pazite pa, da ne naletite na primeren odgovor. Naši naj dajo odgovor, ki naj se vzame brez-pojno po receptu slavno degradiranega liberalnega generala. Tedaj bi videli, kdo bi poprej iskal zdravil za svoj želodec. Mislimo, da bi nasprotniki kmalu upadli, ko bi »klerikalci« ne dovažali »futraže«. Čudno se nam zdi, da se na shodu mestnih volivcev ni govorilo kaj več o tem, čegava zasluga je ustanovitev mestne hranilnice. Menite mar, da je to delo vaše »kovačnice«? Pač bi se razsodni ljudje namrdnili, ko bi se ta velevažen zavod, ki je zasluga naše stranke, prenesel na stranko, katere matak-dorji še niso nikdar skrbeli za ljudski blagor z drugim, kot da so mu napravili kaj dolga, sebe pa proslaviti hoteli na stroške ljudstva, četudi se jim včasih ne posreči. Hvala Bogu, ljudje uvidevajo, kdo jim je prijatelj, pa ne zato, ker imajo klerikalci »na eni strani Boga, na drugi pa hudiča«, kakor se je izrazil kamniški gosp. Fajdiga, ampak zato, ker so pametni, ne pa slepo strastni kot g. Fajdiga. Hvaležni smo vam za odkrito izjavo, da nimajo liberalci ne Boga ne hudiča, zato pa tudi takim ljudem naše ljudstvo ne zaupa. Videli ste, da vključ precej previdno nastavljenim vabilom meščani niso hoteli v čitalnico, ker so vedeli, kdo sklicuje shod.

Skrb naši stranki bode, da se občinska uprava v smislu ljudskih koristi uredi in vodi. Tudi doslej ni bilo čuti pritožb kakor pod liberalnim gospodstvom, poslej pa hočemo pokazati, da nam občinske potrebe niso deveta briga. Ako primerjamo slavno liberalno vladarstvo v Kamniku, pod katerim se je zgradil glavni most preko Bistrice, ki se more primerjati največ novemu ljubljanskemu mostu, tedaj smemo sklepati, da je liberalno gospodarstvo povsod jednako.

Nekaj časa so naši liberalci molčali, ker so vedeli, da se ta nepotrebno proč vrženi denar kar meni nič tebi nič pozabiti ne more. A sedaj mislijo, da se je to breme že pozabilo.

Z zaupanjem gledemo na našo hranilnico, katerega nas utegne enkrat tega bremena rešiti. Zato pa naj bi naši meščani dali v prihodnjih dneh tem osrečevalcem ljudstva krepak odgovor.

Mi gremo v boj s klicem: Z Bogom za slovensko ljudstvo.

Notranjsko, 2. avgusta. Vsak pošten človek se mora že sramovati v roke prijeti in čitati list, ki mu ni nič več svetega in poštenega, ki najboljšo rodoljube obrekuje ter jim čast krade, ki je s političnega polja že slepo začel v najnevarnejše osebo sovražstvo in napadanje. Tako je »Slov. Narod« že zapored prav surovo napadel gosp. L. Ševarja, poštarja na Rakeku.

Res, da ne razpolaga s toliko tisočaki krvavih žuljev, kakor nekateri njegovi bogati ošabni oderuški nasprotniki, toda njemu tudi ne more nihče očitati, da bi segal po denarju državne blagajnice. Najlepši dokaz o njegovi poštenosti je ta, da je vključ vsem hudobnim spletkam obdržal pošto. Na slabo informacijo bi naštetelo slavno o. kr. poštno ravnateljstvo ali celo visoko o. kr. ministerstvo, ko bi se zatekati moralo po instrukcije k takim propalim strankarskim korifejam, kakor so njegovi nevoščljivi in lažnjivi obrekovalci.

Upravičeni faktorji pač poredbro najboljše sami vedó, kdo je bil vreden opetovanega zaupanja in kdo ne! Sapienti sat!

Kar zadene premoženjskih razmer g. L. Ševarja, se najboljšo prepričajo njegovi obrekovalci, ako se potrudijo pogledati v njegove prejšnje kupčijske knjige, kjer bodo našli še obilo neiztirjanih tisočakov. Če bi bil g. L. Ševar tak oderuški grabež, kot so njegovi liberalni nasprotniki, se ne bi bil nikdar oglasil eksekut v njegovi hiši. Le počasi gospodje, časi se spremenjajo in mi z njimi. G. L. Ševar pač ne trpi, da bi se njegovo ime tako na široko tiskalo v »Slov. Narodu«, kot se tiskajo imena njegovih napadovalcev, če darujejo boro kronico za družbo sv. Cirila in Metoda. — Pač pa se ga stotero ljudi na tihem hvaležno spominja za skazane mu dobrote. Nekateri slovenski napredniki si lahko na svoje lažnjivo intrigantstvo vzamejo patent, kajti priborili so si v tej stroki vže zdavnaj »prvenstvo«.

Sram jih bilo! Vsak pošten človek pozna vaše spletkarije in peklenko zlobnost in dobro vemo tudi mi, da bi vi vže zdavnaj radi spravili g. poštarja ob kruh, ko bi imeli dokazov, zato pa skušate s sumničenjem in obrekovanjem vzeti mu dobro ime.

Zlatopolje, 2. avgusta. Včeraj smo imeli občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda za brdski okraj v Lukovici. Če se pomisli, da je zdaj vse v najhujšem delu, se more reči, da je bil zbor precej dobro obiskan. Zborovanje se je vršilo mirno in dostojno. Predsednikom je bil zopet izvoljen pred. g. Francišek Kadunc, župnik v Krašnji. — Podpredsednik je zdaj blagor. gospod Oskar Deu, c. kr. sodnijski pristav na Brdu; tajnik je ostal g. F. Toman, nadučitelj in župan moravški. Istotako je tudi znanprej se blagajničar g. Luka Mlakar, trgovec in župan na Lukovici. Udje so zložili za družbo skupaj 107 K.

Ko je bil oficijelni del končan, smo sedli vsi skupaj okoli slavnoznane tenorja g. pristava Deua ter zares lepo zapeli več lepih slovenskih pesem. Marsikateri je ta dan tudi zdihnil: Kje so tisti lepi časi, ko smo tako zložno in bratovsko vsi stanovi skupaj sedeli v poštenu družbi! Bog daj, da bi bilo bratomornega prepira že vendar enkrat konec! (Dostavek uredništva: To hode mogoče, ko »Narod«, »Rodoljub« in »Soča« zapro svoje predale divji gonji na »klerikalnega zmaja«.)

Iz St. Petra na Notranjskem 2. avgusta. Prijateljski opozorjen sem zvedel, kako tolovajsko me je napadel brezvestni dopisun v »Slov. Narodu« dne 28. jul. št. 172. Ropotajoč s svojo namišljeno naprednostjo bije okrog sebe po »klerikalcih« kakor besen in dolži nekatere, da tujce stran pode... »kakor je to storil naš, za splošno korist res velezaslužni g. kurat Zupan, kateri nazivlja z lece gg. tujce pohujševalce, proti katerim naj se bi domači fantje vzdignili in za red skrbeli, ker on da ne more biti za — policista«. Vse druge čenče opustim in dostavim le, kar sem resnično govoril, da svet spozna, s kakimi propalicami imam opraviti. V skrbi in opomnjen, da utegnejo prav po neumnem nastati za našo občino občutni stroški, sem res prejšnjo nedeljo po

pridigi poprosil vse može in fante, naj pazijo na red in varujejo svojo čast zlasti sedaj, ko so se prišli v naše kraje krepiti v sveži zrak tujci-letovičarji, da si pri njih ohranimo dobro ime. Da je to vse kaj drugega, nego trdi »Narod«, mi mora priznati vsak pošten človek, tudi nasprotnik. Besede »pohujševalec« za tujce-letovičarje nisem nikdar rabil ali jih »nazivljale«, kar znači, da bi se to moralo zgoditi večkrat. Kako opravičen sem bil in kako blag namen sem imel pri tem, pa naj pojasne besede iz ukaza slav. c. kr. okrajnega glavarstva v Postojni št. 16467 z dne 24. julija 1901, koder se bere, da je ono zvedelo... »da se množijo slučajji (v Št. Petru!), da se pijani ljudje vlačijo po gostilnah, nadlegujejo tukaj mirne goste, delajo nemir na kolodvoru in razgrajajo po noči«... tako, da ne zadostujejo več od županstva za to postavljeni možje... in da se nastavi posebni »občinski redar« ter napravi »zapor« (jetnišnico). Tu so naštetni sadovi ne »duhovniške nadvlade«, ampak pravcatega liberalnega hujskanja — po gostilnah — »kateraga nas Bog reši«. Dokler tedaj zlobni obrekovalec ne prekliče svoje trditve, da sem »nazivljale« tujce »pohujševalce«, ga imenujem pred vsem svetom nesramnega lažnika.

Ivan Zupan,
kurat.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 5. avgusta.

Stranka preperela slame v Kranjski gori pogorela. Iz Kranjske gore se nam piše: Včeraj, v nedeljo, 4. avgusta izvršila se je pri nas volitev novega župana. Županom je bil izvoljen gospod Gašper Lavtižar, brat v. g. župnika Jožefa Lavtižarja, ki je bralcem »Slovenca« dobro znan po svojih popotnih črticah. Novi župan, ki je tudi cerkveni ključar, je mož odločno krščansko narodnega mišljenja. Svetovalcem pa so bili izvoljeni: Ivan Arih, Jakob Černe, Friderik Razinger — same počtene gorenjske korenine. Do sedaj nam je že več let župani Franc Budinek, trgovec v Kranjski gori. Žali Bog, da se je ta mož zadnja leta popolnoma vrgel v naročje Tavčarjeve stranke, katere zaupnik je bil. A prepričal se je se ve prepozno, da »Svato-plukova metla« še vedno trdneje drži, kakor preperela slama. Med ljudstvom se jasni, bit će zora. Bog in narod!

Umrli je nocoj po daljši, zelo mučni bolezni vlč. g. Mihael Klemenčič, duhovnik nem. vit. reda, mestni župnik, krajni šol. nadzornik itd. v Črnomlju v dobi 41 let. Pokojnik se je rodil dne 27. sept. 1860 v Št. Vidu pri Zatičini in bil v mašnika posvečen 25. jul. 1885. Pogreb pokojnika bo v sredo 7. t. m. ob pol 10. uri dopoldne. Naj počiva v miru!

Umeščen je bil danes dopoldne čast. g. J. Debelak na župnijo Št. Jurje pri Šmarji.

Biskupu Strossmayerju se je 30. pr. m. v Rogaški Slatini poklonilo pod vodstvom hrvatskega književnika g. Ljub. Baubiča Gjulskega mnogo hrvatskih rodoljubov in rodoljubkinj.

Petindvajsetletnico mašništva je 31. julija v Senju praznoval biskup dr. Ante Maurovič s svojimi sošolci, ki so se zbrali iz raznih krajev. Dne 27. avgusta pa poteče 25 let, odkar je bil v Zagrebu za škola senjsko-modruške škofije posvečen tedanji vseučiliški profesor dr. Juraj Posilović, sedaj nadbiskup zagrebški.

Županov banket. Po umeščenju Iv. Hribarja županom ljubljanskim sledil je v soboto banket v hotelu pri slonu. Katoliško narodno časopisje seve ni bilo povabljen, vender smo iz tukajšnjega uradnega lista posneli, da je g. Ivan Hribar pokazal zanimivo potezo svojega značaja. Znano je, da v raznih krogih, s katerimi je zadnji čas prišel g. Ivan Hribar v dotiko, grdo pisavo »Slovenskega Naroda« obsojajo in Ivan Hribar je v obraz tem osebam izjavil besede, iz katerih so najvini ljudje skleпали, da se z »Slov. Narodom« ne strinja. Kakor poroča uradni list, je župan v soboto »Sloven-

skemu Narodu« napil. Ta napitnica, izrečena ob žvenketu srebrnih žlic, je pokazala, katero časopisje smatra Iv. Hribar poštenim!! Poleg napitnice uradnemu listu je Ivan Hribar po poročilu »Laibacher Zeitung« nazdravil tudi »Edinosti«, katere zastopnik g. dr. Rybač je bil pri banketu navzoč.

Odlikovanje. Voditelj davčnega urada v Rovinju g. Ivan Susa je dobil zlati križec za zasluge, ker je rešil z nevarnostjo svojega življenja dve osebi, da niste utonili.

Socijalnikurz »Gospodarske zveze« se je danes pričel. Doslej je došlo 26 udeležencev.

Smrtna kosa. Včeraj so v Langu pri Lipnici na Štajerskem pokopali umirovljenega župnika č. g. Antona Šunko. Porojen je bil g. Šunko l. 1832 v Mariboru. — V Mariboru je umrl umirovljeni vadniški učitelj na učiteljski pripravnici g. I. Miklosich v 77 letu svoje dobe. Dolgo časa je bil pokojnik učitelj petja na gimnaziji.

Istrski deželni zbor Poroča se nam iz Kopra: V petek predpoludnem je bila 4. seja našega dež. zbora. Navzočih je bilo 19 Italijanov in 5 Hrvatov in Slovencev. Po otvoritvi se je deželni glavar opominjal galeriji, da mirno poslušata, ne da bi dajali znake odobravanja ali zadovoljstva. Nastavljeni so ognjegasci za vzdrževanje miru. Predsednik je javil, kako so se konstituirali odseki; potem so se prečitale interpelacije na vlado, mej drugimi posl. dr. Trinajstića glede gospodarskih zadrug in dr. Gherse o »slaviziranju« priimkov po duhovščini. Posl. Scampicchio je interpeliral dež. odbor, zakaj še ni ustanovljena romunska šola v Šušnjevi (Tu je bilo nekdanje nekoliko romunskih naseljencev, ki pa dandanes govorijo že izključno hrvaški. Op. ur.) Posl. Kompare je stavil nujni predlog, da se da po toči poškodovanim krajem v Istri primerna podpora. Škoda, ki jo je povzročila toča, znaša nad 100.000 K. Predlog je bil soglasno sprejet. Posl. Bennati je interpeliral dež. glavarja, kaj je storil, da se s cerkve sv. Hijeronima v Rimu odstrani istrski grb. Dež. glavar je odgovoril, da se je brzojavno obrnil do ministra za zunanje stvari grofa Goluhowskega. (Tu si gospodje Italijani poskrbijo zopet za novo blamažo, kajti kolegij sv. Hijeronima je po svojih pravih opravičen, da nosi cerkev tudi istrski grb. Op. ur.) O poročilu finančnega odseka glede dež. davščin od žganih pijač je izjavil posl. prof. Mandić v imenu manjšine, da bo i ona glasovala za predlog odseka, ker je to bolj državna zadeva, ti doča se vseh dežel. Med njegovim govorom je začela galerija razsajati. Klicala je: Cosa? (Kaj?) basta! (dovolj!). tudi žvižgi in poklajavanje se je čulo. Predlog komisije, da se za časa veljave dotičnega drž. zakona ne bodo pobirale dež. davščine od opojnih pijač, je bil soglasno sprejet. Prečitati so se interpelacije posl. Kompareta na vlado glede ustanovitve ljudske šole v Plavijah. Okrajno glavarstvo v Kopru je namreč že davno naložilo županstvu v Miljah, da reši to vprašanje, a županstvo se za ta ukaz ni zmenilo. Potem so sprejeli zakon o učiteljskih plačah v drugem čitanju. Izpremembe, ki jih je predlagala manjšina, so bile seveda vse odbite. A lahko se reče, da je moralni uspeh na strani naših. Dr. Laginja je večkrat posegel v debato ter se v daljših italijanskih govorih potegoval za ravnopravnost učiteljc z učitelji in učiteljev na kmetih z mestnimi. Vsi morajo imeti iste študije, vsi imajo isto delo, oni na kmetih še hujše, ker pridejo tam otroci popolnoma neizobraženi v šolo. Učiteljice imajo s poukom v ročnih delih še več posla nego moški kolegi. Izdatki učiteljic pa niso nič manjši nego učiteljev. Opozarjal je na slabe življenske razmere na kmetih, na težave, če je v hiši bolezen in ni blizu zdravnika itd. Govor posl. Laginje bi zaslužil, da bi ga priobčili v polnem obsegu. (Prosimo, naj se nam dpošlje. Op. ur.) V istem smislu sta govorila hrvaški posl. prof. Spindić in Mandić. Med govorom poslednjega je predsednik zopet moral izprazniti galerijo. Naši jim kličejo: Fakini! Ventisecoli di cultura! Med občinstvom boljše galerije je bilo tudi več dam, med njimi nčiteljice, ki so o govoru prof. Mandića demonstrativno zapustile dvorano, a se vrnile,

ko je govoril njih ljubljene Bennati. Menda je to zahvala za to, da so se naši tako krepko potegovali za — učiteljice? O peti seji, ki je bila v soboto, vam sporočim jutri.

Od Sv. Križa v brzojavki o pogrebu preč. g. dr. Križaniča je izostala opomba, da se je žalobnega opravila udeleževala tamonjšna požarna bramba; ona je skrbela za lep red in ob krsti svetila z bakljami. Vrli župljani so navaden voz prestrojili v ličen voz mrtvaški, da so pokojnika na istem odpremili do pokopališča. Naš poročevalec še popravlja govorico, kakor da bi se bolnik ne bil skraja veliko zmenil za bolezen. Ne! Gospod je šel zdrav v posteljo. Kmalu potem je prišel buditi g. župnika, ker je prenočeval v župnišču. Čez nekoliko trenutkov je pri bolniku bil g. dr. Lebar od Sv. Križa, pozneje se je pridružil še g. dr. Mihalič iz Ljutomera. Toda vsaka pomoč bila je že brezvspešna. Pozneje je okrajni zdravnik g. dr. Varda iz sanitarnih razlogov naročil, da pokojnika ne smejo nositi, kakor navadno, nosilci, ampak mora se oskrbeti voz.

»Katoliški Dom«. Veselje liberalcev, da bi »Katoliški Dom« ostal pod sekvestrom, se je izjalovilo. Sekvester je ponehal in »Narodovo« veselje je minulo. Ob tej priliki opozarjamo somišljenike v mestu in na deželi, da je sedaj v »Katoliškem Domu« nov gostilničar g. J. Cotič, ki je preskrbljen z izborno kapljico in dobro postrežbo ter ima resno voljo gostilni »Katoliškega Doma« pridobiti najboljše ime. Priporočamo g. Cotiča prav toplo!

Novo slovensko dramo je napisal g. Engelbert Gangl. Drami v štirih dejanjih je naslov »Sad greha«. »Slovanska knjižnica« jo prinese 1. septembra v trojnatem snopiču.

Trije ameriški duhovniki na Brezjah. Danes so bili na Brezjah trije slovenski duhovniki iz Amerike, in sicer č. gg. Selišker, Šusteršič in Bajec.

Zlato poroko sta praznovala gospa Katarina in g. Mihael Luznik iz znane rodovine v Solkanu.

Predstava »Rokovnjačev« v Dobu na korist družbe sv. Cirila in Metoda je včeraj vspela v splošno zadovoljnost. Ves obširen pod g. župana Zevnika bil je natlačeno poln občinstva, ki je navdušeno sledilo predstavljanju požrtvovalnih mladeničev. Kulise je posodil za to prireditel tukajšnji »Katol. Dom.« Nekatera liberalna društva za dotične prošnje niso imela ušes.

Z Jesenic na Gorenjskem: V četrtek je napravilo 170 šolarjev izlet in romanje k Materi B. na Brezje. Izlet je bil obljubljen najpred prvoobhajancem. Ker se je med prijatelji mladine nabralo za izlet 140 K, zato so poleg 63 prvoobhajancev postali tega veselja deležni tudi drugi pridni učenci. Umevno je, da so bili učenci veseli in si bodo v prijetnem spominu ohranili prvi dan letošnjih počitnic. Posebna zahvala za to pa gre vsem darovalcem, v prvi vrsti g. ravnatelju Luckmannu, ki je sam blagovolil darovati za revne delavske otroke 60 K, in g. trgovcu Trevnu za 20 K.

Ogenj in tatvina. Z Vrha pri Vinici se nam poroča: Dne 30. julija so v vasi Podklancu, župnije viniške, peterim gospodarjem pogorele hiše in vsa druga gospodarska poslopja. Zažgali so, kot je navadno, otroci. V noči 1. avgusta so neznani zlikovci pri treh gospodarjih v vasi Draga, župnije Vrhovske, pokradli več obleke in suhega svinjskega mesa in nekaj denarja. Neki stari mož, ko je slišal, da pes jako laja, je šel iz hiše ven pogledat in je videl neznanega lopova bežati s polno vrečo na hrbtu. Ljudje so vstali, ko so slišali vpitje, da so tatje v vasi, ali tatje so odnesli pete. Tudi so se pretečeni teden v starotrški župniji pri nekotikih hišah tatje oglasili in odnesli neki ženi sto in dvajset kron.

Hajduki. Od Vinice se nam poroča: Iz Fužin na Hrvatskem, koder prelazi železnica iz Karlovca na Reko, je prišel sem glas, da so pretečeni teden hajduki strašno razmesarili nekega gostilničarja in njegovo ženo, ki sta imela gostilnico blizu kolodvora v Fužinah. Priporočuje se, da so tolovaji iz umorjenih žrtev vzeli čreva in ostrže, ter je dejali na mizo. Hič gostilničarjeva je zbežala pod postelj in tolovaji so

mislili, da je ven iz hiše zbežala, zato je niso več iskali. Od prevelikega strahu je deklica zbolela, in so jo morali dati v bolnišnico. Hajduki so odnesli več stotin denarja.

Vlačugarji. Z dežele se nam piše: Slavno uredništvo je uljudno prošeno, naj raztolmači županstvom naslednje zadevo. Včasih, — vmes tu in tam tudi še zdaj — dajala so dotična oblastva vlačugarjem in postopačem takozvani »Prisilni potni list«, na katerega podlagi se je dotičnik sam osebno gnal po odgonu, ali kakor smo nekdanj rekli »po šubu« na svoj dom. Ondi se je moral zglasti in je po potrebi dobil tudi od g. župana »lep poduk«. To ni bilo vedno brez dobrega vspeha. Od nekaj let semkaj pa nekaternike kar naložijo na vozove kakor »nobel gospodo«, ne oziraje se na to, da bi kakor čvrsti ljudje prav lahko hodili peš, jih pripeljejo županstvu tik pred prag, in s tem osrečijo dotični urad. Vprašati se pač sme: Čemu to? Odgoncev nihče ne vozi brezplačno. Kdo plača dotične stroške? Nekdo jih mora, ali Peter, ali Pavel, na vsak način pa bi se jih lahko ognili, ako bi se vlačugarji po prisilnem potnem listu pošiljali domov. Ako kdo prestopi predpisani čas, in se v predpisani dobi ne zglasti, naj bi na to pazili zlasti gg. orožniki, in naj bi se prestopniki za to najstrožje kaznovali. Menimo, da bi se v tem kmalu napravil red; vlačugarji in potepenke pa naj bi hodili peš, ker so tega itak jako dobro navajeni. Dotičnih stroškov pa bi bil obvarovan oni, kdor jih plačuje. Le z lenuhi ne imeti usmiljenja! —k.

Ljubljanske novice. Poročil se je g. Prek, uradnik na južni železnici, z gđ. Mici Bunc. — Nagajivi mesarji. V šolskem drevoredu so si nekateri mesarji nastavili privlačne limanice onim ženskam, ki rade vzamejo kaj tujega blaga. Na dveh krajih so položili dve stari mesarski usnjati denarnici in ju napolnili s papirjem. Skoro se je prikazala v bližini denarnice neka ženska, ki se je skrbno ozirala okoli, ako jo nihče ne vidi. Pazno se je priklonila in — smuk, denarnica je bila v njenem žepu. V tem hipu »zagnali« so mesarji vpitje, babnica je prebledela, končno je pa zbežala in letela, kar so jo noge nesle. Spremljal jo je smeh mesarjev. — Umrli je žena čevljarskega mojstra gospa Ter. Spindler. — Skrampom po roki je udaril v Tönniesovi tovarni Lukežič Franca Severja. Sever je dobil znatno poškodbo. — Težko ranil se je danes po noči mizarški pomočnik Fr. Košak. Vince mu je zlezlo v lase in v tem položaju je padel na Rimski cesti na tlak ter se je na desnem očesu močno poškodoval. Z rešilnim vozom odpeljali so ga v deželno bolnišnico. — Napad. Posestnikov sin Luka Vidmar iz Črne vasi bil je v soboto po noči napaden od Janeza Žitnika iz Črne vasi in Janeza Primca iz Hauptmance in vržen na tla. Napadalec sta s trdim orodjem nabila Vidmarja po glavi in mu poškodovala rebra. Vidmar je na glavi težko ranjen. Napadalec sta pobegnili. — Utonil je pri Vodmatu neki Sitar.

Vožnja pošta je pričela voziti s 1. avgustom iz Črnega vrha v Godovič in nazaj. Odhod iz Črnega vrha ob 8. uri zjutraj, odhod iz Godoviča ob pol 11. uri dopoldne.

Ponesrečeni rojaki v Ameriki. V Ely Minn. se je ponesrečil naš rojak Janez Kuštrin, doma iz Ribnice na Kranjskem. Utrgal se je nad njim 26 ton težak kos rude. Revez je bil v hipu strt. V Puebli se je ponesrečila žena Jakoba Vidmarja Frančiška Vidmar, doma na Dolenjskem. Imela je preblizu peči nevarni kerosin. Umrli je v bolnici v groznih bolečinah.

Rimsko trdnjavo je zasledil starinoslovec g. J. Pečnik pri Ogulinu pri Vinici. Staro zidovje je debelo 2 m.

Dobavni razpis. Ravnateljstvo drž. železnic v Beljaku razpisuje z rokom do 30. avgusta ob 12. uri opoldne dobavo olja za svečavo in mažo, z rokom do 10. sept. ob 12. uri dopoldne pa dobavo raznih vrst lesa. Dotične pismene podudbe je doposlati ravnateljstvu drž. železnic v Beljaku. Nadrobni dobavni pogoji so v naredbenem listu trgovinskega ministerstva ter pri imenovanem ravnateljstvu.

Novomesto, 5. avg. Velik požar je navstal včeraj v Podlipi pri Ajdovcu. Zgorelo 49 hiš. Boda velika. Zažgali otroci.

Koper, 4. avgusta. Deželni zbor je včeraj prekinil zasedanje bržkone do srede septembra. Rešen je bil v tretjem branju zakonski načrt glede pravnih razmer ljudsko-šolskega učiteljstva ter deželni proračun. Vlada predloga o prenehanju deželnega zbora v Pulji se je izročila političko-gospodarskemu odseku. Predlog dr. Laginje v tem vprašanju je večina odklonila.

Praga, 5. avgusta. Načelnik praške „stare“ katoliške občine Vojtech Kraus je naznanil praškemu magistratu, da se je zopet spravil s katoliško cerkvijo in se povrnil v njeno naročje.

Budimpešta, 4. avgusta. Radi spora glede „Morskega očesa“ je vsled posredovanja ministerskega predsednika Koerberja ogerska vlada ustavila gradnjo orožniške vojašnice.

Budimpešta, 5. avg. Ministerski predsednik Szell je odpotoval v Iši, ministra Szechenyi in Hegedüsa na Dunaj.

Cromberg, 5. avg. Bolezen cesarice vdove Friderike postaja z vsakim t. enotkom nevarnejša. V kratkem se pričakuje dohod cesarske rodbine in pa angleškega kralja.

Hamburg, 5. avg. Cesar Viljem ne pride k slovesnemu vsprejemu grofa Waldersee. Uradne vesti pravijo, da ga zadržuje bolezen njegove matere, nekateri listi pa trdijo, da je čul o nameravanem anarhističnem napadu in se ga je ognil.

Belgrad, 5. avg. Izmej 285.000 volivnih upravičencev je oddalo, kolikor dosedaj znano, 262.249 volivcev svoje glasove. To je najvišji odstotek, odkar ima Srbija svojo ustavo.

Petrograd, 5. avg. Ob največjem viharju so včeraj spustili v morje oklopnico „Car Aleksander III.“. Mej tem se je pa na dvigalnici pritrjena zastava odtrgala, katere drog je ubil jednega častnika in jednega kadeta, več častnikov je ranjenih.

Berolin, 5. avg. Konji kočije grofa Tiszkievicza so se splašili. Voz se je prevrnil. Dve dami, ki s a se peljali z njim, sta umrli vsled ran. Grofinja je težko poškodovana in leži v bolnici.

Pariz, 5. avgusta. Zveza francoskih rudarjev je na vse svoje člane izdala oklice, v katerem jih poziva, naj glasujejo za to, da se 1. novembra t. l. prične splošna stavka, ako vlada in podjetja do tedaj ne ugodijo zahtevam po šurnem delavniku, starostnem zavarovanju in minimalni plači.

London, 5. avgusta. Bivši predsednik dolnje zbornice William Bear je umrl včeraj, 75 let star, za posledicah nesrečnega padeža.

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm

Dat.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
3. 9. zveč.	736-1	19-9	p. m. jvzh.	jasno		0-0
4. 9. jut.	736-7	14-5	sl. jzab.	megla		
2. popol.	735-2	24-6	sr. jug.	jasno		
4. 9. zveč.	735-0	19-4	brezvetr.	jasno		
5. 9. jut.	735-0	14-8	sl. jzab.	del. oblač.		0-0
2. popol.	733-1	26-3	sr. jvzh.	jasno		

Srednja temperatura sobote 20-7°, normale: 19-6°.
Srednja temperatura nedelje 19-5°, normale: 19-6°.

Zitne cene

dné 3. avgusta 1901.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	K 8-32	do 8-33
„ „ pomlad 1902	8-66	8-67
Rž za jesen	7-14	7-15
„ „ pomlad 1902	7-42	7-43
Koruzna za avgust	5-55	5-57
„ „ september-oktober	5-67	5-68
„ „ maj-junij 1902	5-43	5-44
Oves za jesen	6-68	6-69

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	K 8-16	do 8-17
„ „ pomlad 1902	8-52	8-54
Rž za oktober	6-78	6-79
Oves za oktober	6-34	6-35
Koruzna za avgust	5-27	5-29
„ „ september	5-34	5-35
„ „ maj 1902	5-17	5-18

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7-70	do 8-50
„ „ južne žel.	8-05	8-40
Rž	7-15	7-35
Ječmen	7-10	9-50
„ „ ob Tisi	6-80	8-50
Koruzna ogerska	5-65	5-75
Cinkvant	6-75	7-10
Oves srednji	7-45	7-65
Fižol	7-75	10-00

752 1-1

Podpisana naznanja tužnim srcem vsem duhovnim sobratom, sorodnikom, prijateljem in znanecem, da je velečastiti gospod

Mihael Klemenčič

duhovnik nemškega viteškega reda, mestni župnik, krajni šolski nadzornik itd.

po dolgi, mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, danes ob 1. uri ponoči v 41. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb boče v sredo, 7. t. m., ob 1/2 10. uri dopoldne.

Pokojnega gospoda župnika priporočava v pobožno molitev in spomin pri sv. maši.

Črnomelj, dné 5. avgusta 1901.

Franc Zupančič, Ivan Florijančič, kapelana.

Lak, kovinasti, mrzel uporabljen, v poljubni boji, za pozlatanje, optike, kleparje itd., je v zalogi pri trdnici **RRATA EBERL** v Ljubljani, Frančiškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 228 23 11-1

Prijatelji citer

ki se želé z malimi stroški kot samouki gotovo in temeljito naučiti igrati na citre, se uljudno pozivljajo, da blagovolijo svojo čast. adresno naznaniti po poštni dopisnici podpisane, ki jim brezplačno in franco dopsilje obsežen pregled najboljših učnih pripomočkov za citre. — Naslov:

Josip Sorg,

745 1-1 Dunaj, III, Kölbigsasse 17.

Oddati je 744 3-1
služba organista
in cerkvenika
na Gojzdu pri Kamniku.
Plača primerna. Nastopi se takoj.

Stanovanje

z zdravo lego, obstoječe iz dveh sob, jednega kabineta, kuhinje in podstrehe, z uporabo pralne kuhinje, se oddá s 1. novembrom.

Več pové upravništvo »Slovenca«. 751 3-1

Dunajska borza.

Dné 5. avgusta.

Skupni državni dolg v notah	97-95
Skupni državni dolg v srebru	95-90
Avstrijska zlata renta 4%	118-45
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	95-80
Ogerska zlata renta 4%	118-45
Ogerska kronska renta 4%, 200	92-90
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1675-—
Kreditne delnice, 160 gld.	629-—
London vista	239-50
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. 117-22 1/2	

Dné 3. avgusta.

20 mark	23-44
20 frankov (napoleonador)	19-02
Italijanski bankovci	91-10
C. kr. cekini	11-31

Dné 3. avgusta.

3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	188-—
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	171-—
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	207-—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-50
Tisne srečke 4%, 100 gld.	144-25
Dunavske vravnave srečke 5%	257-—

Št. 870-0.

Razpis.

747 2-1

Na kranjski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu s dvoletnim poučevanjem in slovenskim učnim jezikom so izpraznjene

štiri deželne ustanove

za prihodnje šolsko leto 1901/1902, katero se prične dné 4 novembra 1901.

Pravico do teh ustanov imajo sinovi kranjskih kmetovalcev in vinogradnikov, ki so vsaj 16 let stari, čvrstega zdravja in so z dobrim uspehom dovršili ljudsko šolo. Prednost imajo taki kmetijski sinovi, od katerih je upati, da se bodo potem na svojem domu s kmetijstvom, vino- in sadjerejo pečali.

Učenci z ustanovami dobivajo brezplačno hrano, stanovanje in pouk v šoli; obleko pa si morajo sami preskrbovati.

V šolo se sprejemajo tudi:

1. plačujoči učenci, kateri plačujejo po 60 h na dan za hrano in stanovanje in pa 40 K šolnine na leto, in
 2. eksternisti, ki zunaj šole stanujejo in plačujejo šolnino.
- Lastnoročno pisane slovenske prošnje, ki morajo biti kolekovane s kolekom 1 K, se imajo

do dné 16. septembra 1901

izročiti vodstvu kranjske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

Prošjam je priložiti rojstni list, spričevalo dovršene ljudske ali srednje šole, zdravniško potrdilo o čvrstem telesu in trdnem zdravju in župnijsko spričevalo o lepem vedenju.

Vsak učenec se mora podvreči vzprejemnemu izpitu, ki se razteza na slovenski jezik in priprosto računstvo, in od uspeha tega izpita je odvisno, ali se dotičnik v šolo sploh sprejme.

Prošam za sprejem proti plačuu je priložiti reverz ali obvezno pismo starišev, oziroma varuha zaradi vzdrževanje učenca.

Pristavlja se, da imajo učenci, ki dovrše to šolo, le dve leti vojaške prezentne službe.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dné 28. julija 1901.

Na trgovinskem učnem in vzgojilnem zavodu v Ljubljani

ustanovljenem leta 1834, se prične pouk

dné 1. oktobra 1901.

Pojasnila in programe pošilja

Artur Mahr,

lastnik zavoda in vodja.

750 3-1

Zaloga šivalnih strojev
JAN. JAX 471 25-14 v Ljubljani,
Dunajska cesta št. 17.
Zastopnik izvrstnih „Dürkopp“- in „Waffenrad“-koles.

Marija Sattner,
Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša),
se priporoča prečastiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje oee ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah, pluvijale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilenem in zlatem vezenju. Prevzame tudi naročila na bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi rado- voljno prevzame. 704 12-5

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje.
Kulaniina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih papirjev in vestni vteti za doseg kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.